

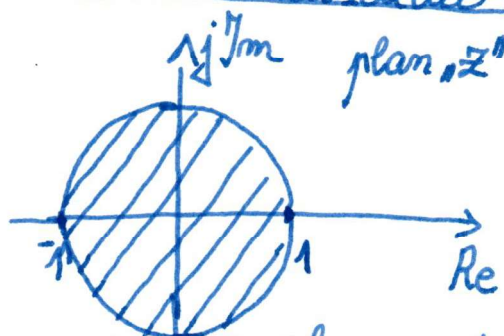
Stabilitatea sistemelor dinamice

Teorema 2 are o versiune corespunzătoare pentru sistemele în timp discret $\Rightarrow$ Pentru un sistem cu un polinom caracteristic dat

$$\Delta(z) = a_m z^m + a_{m-1} z^{m-1} + \dots + a_1 z + a_0 = 0$$

condiția necesară și suficientă de stabilitate este ca toate rădăcinile să fie plasate în interiorul discului unitate al planului z ,

$$|z_v| < 1, v=1 \dots m$$

Sistemul va fi:

- stabil, dacă $|z_v| < 1, v=1 \dots m$ - rădăcinile ecuației caracteristice
- instabil, dacă cel puțin o rădăcină a ecuației caracteristice este $|z_v| > 1$
- pentru valorile $|z_v| = 1$, în sistem se instalează regimuri particulare care denotă instabilitate, astfel pentru:
  - $z_v = +1$, ieșirea este liniar crescătoare;
  - $z_v = -1$, ieșirea este oscilantă

Exemplul 5 (pag 6) a și b

2) Criteriul de stabilitate Jury

Ecuația caracteristică a sistemului

$$\Delta(z) = a_m z^m + a_{m-1} z^{m-1} + \dots + a_1 z + a_0 > 0 \text{ cu } a_m > 0$$

este utilizată pentru construirea matricei pentru testul de stabilitate al lui Jury (denumită și matricea Jury). Elementele situate pe liniile pare sunt elementele de pe linia precedentă în ordine inversă. Elementele situate pe liniile impare sunt:

$$b_k = \begin{vmatrix} -a_0 & a_{m-k} \\ -a_m & a_k \end{vmatrix}, \quad c_k = \begin{vmatrix} b_0 & b_{m-1-k} \\ b_{m-1} & b_k \end{vmatrix}, \quad d_k = \begin{vmatrix} c_0 & c_{m-2-k} \\ c_{m-2} & c_k \end{vmatrix}, \dots$$

$$Q_0 = \begin{vmatrix} P_0 & P_3 \\ P_3 & P_0 \end{vmatrix}; \quad Q_1 = \begin{vmatrix} P_0 & P_2 \\ P_3 & P_1 \end{vmatrix}; \quad Q_2 = \begin{vmatrix} P_0 & P_1 \\ P_3 & P_2 \end{vmatrix}$$

Linie	z^0	z^1	z^2	$\dots z^{m-k} \dots$	z^{m-2}	z^{m-1}	z^m
1	a_0	a_1	a_2	$\dots a_{m-k} \dots$	a_{m-2}	a_{m-1}	a_m
2	a_m	a_{m-1}	a_{m-2}	$\dots a_k \dots$	a_2	a_1	a_0
3	b_0	b_1	b_2	$\dots b_{m-k} \dots$	b_{m-2}	b_{m-1}	—
4	b_{m-1}	b_{m-2}	b_{m-3}	$\dots b_k \dots$	b_1	b_0	—
5	c_0	c_1	c_2	$\dots c_{m-k} \dots$	c_{m-2}	—	—
6	c_{m-2}	c_{m-3}	c_{m-4}	$\dots c_k \dots$	c_0	—	—
...	...	...	...	...	—	—	—
$2m-5$	p_0	p_1	p_2	p_3	—	—	—
$2m-4$	p_3	p_2	p_1	p_0	—	—	—
$2m-3$	Q_0	Q_1	Q_2	—	—	—	—

Sistemul liniar cu polinomul caracteristic este stabil dacă și numai dacă sunt îndeplinite cele $m+1$ condiții (cu $a_m \neq 0$):

$$\Delta(1) > 0, \quad (1)$$

$$\Delta(-1) > 0 \text{ dacă } m \text{ este par,} \quad (2)$$

$$< 0 \text{ dacă } m \text{ este impar,}$$

$$|a_0| < a_m, \quad (3)$$

$$|b_0| > |b_{m-1}|, \quad (4)$$

$$|c_0| > |c_{m-2}|, \quad (5)$$

$$|d_0| > |d_{m-3}|, \quad (6)$$

$$\dots \quad (m+1)$$

$$|Q_0| > |Q_2|$$

Exemplul 3 (pag 5)

Aplicatia 1: Ecuația caracteristică a unui sistem în timp discret este dată de

$$\Delta(z) = z^3 + 2,1z^2 + 1,44z + 0,32 = a_3z^3 + a_2z^2 + a_1z + a_0 \Rightarrow$$

$$\begin{aligned} a_3 &= 1 \\ a_2 &= 2,1 \\ a_1 &= 1,44 \\ a_0 &= 0,32 \end{aligned}$$

cu $m=3$ și $a_3=1 > 0$

Sunt testate primele 3 condiții de stabilitate:

$$\Delta(1) = 1 + 2,1 + 1,44 + 0,32 = 4,86 > 0$$

$$\Delta(-1) = -1 + 2,1 - 1,44 + 0,32 = -0,02 < 0 \quad (m=3 \text{ impar})$$

$$|a_0| = 0,32 < 1$$

$$b_0 = \begin{vmatrix} a_0 & a_3 \\ a_3 & a_0 \end{vmatrix} = a_0^2 - a_3^2 = (0,32)^2 - 1 = -0,8976$$

$$b_1 = \begin{vmatrix} a_0 & a_2 \\ a_3 & a_1 \end{vmatrix} = a_0a_1 - a_2a_3 = 0,32 \cdot 1,44 - 2,1 = -1,6392$$

$$b_2 = \begin{vmatrix} a_0 & a_1 \\ a_3 & a_2 \end{vmatrix} = a_0a_2 - a_1a_3 = 0,32 \cdot 2,1 - 1,44 = -0,768$$

Linie	z^0	z^1	z^2	z^3
1	0,32 (a_0)	1,44 (a_1)	2,1 (a_2)	1 (a_3)
2	1 (a_3)	2,1 (a_2)	1,44 (a_1)	0,32 (a_0)
3	-0,8976 (b_0)	-1,6392 (b_1)	-0,768 (b_2)	—
4	-0,768 (b_2)	-1,6392 (b_1)	-0,8976 (b_0)	—

$$|b_0| = 0,8976 \Rightarrow |b_0| > |b_2|$$

$$|b_2| = 0,768$$

Având în vedere faptul că cele 4 condiții sunt îndeplinite $\Rightarrow$ sistemul este stabil

Aplicatia 2 (Tema de casă 6): Să se determine valoarea lui k pentru care sistemul cu f.d.t. în buclă deschisă $H_0(z) = \frac{k(9,2z + 0,5)}{z^2 - 1,2z + 0,2}$ este stabil.